

Sygn. akt VI U 5380/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania **E. D.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 5 listopada 2012 r., znak: (...)

w sprawie: **E. D.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje wnioskodawcy

E. D. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia

2013 r.,

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej

do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 listopada 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu E. D. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U z 2010 roku, nr 40, poz. 224/ i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w /w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższych decyzji, wnosząc o ich zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż w warunkach szczególnych był zatrudniony w Spółdzielni Pracy Usług (...) w I. w okresie o dnia 6 listopada 1970 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku. Ubezpieczony wskazał, iż nie posiada wymaganych dokumentów z powodu braku akt osobowych z okresu pracy w zlikwidowanej spółdzielni. Na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Nadto pozwany wskazał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu w/w okresie zatrudnienia, bowiem świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 26 czerwca 2000 roku wystawione przez Przedsiębiorstwo Handlowe (...) nie spełnia wymogów formalnych - brak prawidłowego powołania się na zarządzenie resortowe, nie podano wykazu, działu, pozycji i punktu zgodnego z wykonywanym stanowiskiem oraz nie podano charakteru wykonywanej pracy ściśle według nazwy działu i pozycji rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku. W świadectwie wskazano, że ubezpieczony wykonywał pracę mechanika napraw silników pojazdów samochodowych, nadto brak stwierdzenia, czy wystawiający świadectwo jest następcą prawnym Spółdzielni Pracy i Usług (...). Ze świadectwa pracy z dnia 29 czerwca 1990 roku wynika, że w /w okresie ubezpieczony pracował na stanowiskach: stażysty w zawodzie mechanika samochodowego, mechanika samochodowego, mechanika samochodowego naprawy silników oraz szlifierza.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony E. D. (ur. dnia (...)), dnia 22 października 2012 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 28 lat, 1 miesiąca i 28 dni w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE, pozostaje w zatrudnieniu.

- okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność czy ubezpieczony przez okres, co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie, którego ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony E. D. w okresie od dnia 6 listopada 1970 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku był zatrudniony w Spółdzielni Pracy Usług (...) w I. Początkowo pracował jako uczeń. Od 1971 roku ubezpieczony rozpoczął pracę w hamowni przy hamowaniu silników. W latach 1971-1973 ubezpieczony odbywał służbę wojskową. Po odbyciu służby wojskowej ubezpieczony powrócił do pracy w hamowni, jego praca polegała na uruchomieniu silnika i skontrolowaniu jego pracy. Przez ostatnie pół roku zatrudnienia ubezpieczony pracował przy szlifowaniu wałów korbowych. Ubezpieczony w hamowni przy hamowaniu silników był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał dłuższych przerw w pracy, jak również nie korzystał z urlopów bezpłatnych.

Świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało ubezpieczonemu wystawione przez Przedsiębiorstwo Handlowe (...), które nie było następcą prawnym zlikwidowanej Spółdzielni (...). Akta osobowe z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Spółdzielni Pracy Usług (...) w I. zostały zniszczone. Likwidatorem spółdzielni był Z. B..

- dowód: zeznania świadków: M. S. k. 69-70 akt sądowych, P. S. k. 70-71 akt sądowych, B. L. k. 72 akt sądowych, zeznania ubezpieczonego k. 72 akt sądowych

Sąd uznał zeznania świadków oraz ubezpieczonego złożone na okoliczność charakteru wykonywanej pracy za wiarygodne, z zeznań złożonych przez świadków P. S. i B. L. - byłych pracowników Spółdzielni Pracy Usług (...) w I. wynika jednoznacznie, iż odwołujący od dnia 1971 roku do 1989 roku był zatrudniony w hamowni, zatem mimo braku dokumentacji z okresu zatrudnienia, możliwym było ustalenie, iż ubezpieczony w spornym okresie czasu wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U. z 2009 roku, nr 153, poz.1227 / oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2013 roku: ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.)

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.)

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi

środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala na stwierdzenie, iż ubezpieczony w okresie od 1971 roku do 1989 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w hamowni przy próbach silników spalinowych - tj. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 32 ust 1, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest w wykazie „A” w dziale III poz. 81 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43) i jest pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości. Należy podkreślić, iż praca wykonywana w hamowni przy próbach silników spalinowych została również wymieniona w punktach 1 i 2 pozycji 81 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do uchwały nr 80 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy z dnia 30.06.1983 r. (Biuletyn Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy z dnia 10 sierpnia 1983 r. NR 15-16 poz. 54), gdzie wskazano stanowisko pracy : hamownik i monter silników spalinowych.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ubezpieczony ma wymagany łączny ponad 15 letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaliczenie wymienionego wyżej okresu spowodowało, że odwołujący spełnia warunki konieczne do przyznania emerytury określone w cytowanych wyżej przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.)

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 roku.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 1a ustawy emerytalno- rentowej FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Ubezpieczony za sporny okres zatrudnienia przedłożył wprawdzie świadectwo pracy w warunkach szczególnych, które z uwagi na ściśle określone wymagania formalne zostało zakwestionowane przez pozwanego. Należy zaznaczyć, iż świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 26 czerwca 2000 roku zostało wystawione przez podmiot nieuprawniony, bowiem Przedsiębiorstwo Handlowe (...) nie było następcą prawnym zlikwidowanej Spółdzielni, nadto w świadectwie pracy wskazano, iż ubezpieczony wykonywał prace określone w dziale XII poz. 16 wykazu A stanowiącego załącznik do w/ w rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku.

Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żądanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność świadczenia pracy w warunkach szczególnych.

SSO Janusz Madej